

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินชีวิตของคนเราในปัจจุบันนี้เป็นไปตามกลไกที่ซับซ้อนของสังคม ทุกคนต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด การทำงานและการประกอบอาชีพจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อสมาชิกทุกคนในสังคม เพราะงานและอาชีพจะเป็นตัวกำหนดความอยู่รอดและคุณภาพในการดำรงชีวิต แต่ในสภาพการณ์ปัจจุบันสังคมต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ หลายต่อหลายปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการว่างงานซึ่งเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่กระทบกระเทือนต่อสถานภาพทาง เศรษฐกิจและ เสถียรภาพของประเทศทั้งสิ้น รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้พยายามแก้ไขปัญหานี้มาโดยตลอดด้วยวิธีการต่าง ๆ รัฐบาลได้พยายามทุกวิถีทางที่จะขจัดปัญหานี้ให้หมดสิ้นไป การศึกษาก็เป็น เครื่องมืออีกอย่างหนึ่งของรัฐที่จะนำมาแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษา เพื่อการมีอาชีพและการมีงานทำ เพื่อสนับสนุนให้ประชากรของรัฐมีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ สามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษา เหล่านั้นไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ให้เพียงพอที่จะดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว ทั้งยังสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ทวีป อภิสัทธ์ 2528 : 17-19)

สำหรับในประเทศไทย การศึกษาเพื่ออาชีพได้เกิดขึ้นมานานแล้วนับแต่การศึกษาสมัยโบราณที่มีการ เรียนจากวัดหรือญาติพี่น้องสืบทอดกันมาอย่างไม่เป็นระบบ แต่ก็ได้ใช้ความรู้เหล่านั้นในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ตลอดจนผลิตผลขายเป็นเงินเป็นทอง จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2456 เป็นต้นมา ประเทศไทยก็ได้มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบขึ้น ถ้าพิจารณาจากแผนการศึกษาแห่งชาติที่ประกาศใช้ทุกฉบับจะเห็นว่า ความคิดเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพที่มุ่งหวังเพื่อให้คนไทยได้ประกอบอาชีพอิสระนั้น ได้มีการถ่ายทอดกันมาทุกยุคทุกสมัย ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษทางการศึกษาของไทยที่ผ่านมาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ (พจน ณะเพียรชัย 2529 : 5-6)

ในการจัดการศึกษา เพื่ออาชีพนั้นมีจุดมุ่งหมายหลักคือ การเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ดีในอนาคต การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวนี้ นับแต่ประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาประเทศโดยวางแผนมาประมาณสองทศวรรษแล้ว กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากการนำความคิดในการวางแผนกำลังคนมาเป็น เครื่องกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนมาเป็นระยะ ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (ประมวล เสนาฤทธิ 2524 : 45)

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาระดับพื้นฐานที่รัฐจัดให้ประชาชนในชาติแบบให้เปล่า โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้ สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถ ตลอดจนดำรงตน เป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งหลักการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในข้อ 2 ระบุไว้ว่า "เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการ เรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต" (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : ฐ) และการศึกษาระดับประถมศึกษา ยังเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา อย่างมีเหตุผลและถูกต้อง สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง รู้จักช่วยเหลือตนเองและสังคมได้และเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษาไปแล้วควร เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการดำรงชีวิต เป็นคนดีมีคุณธรรม สามารถประกอบอาชีพและดำรงตนอยู่ได้อย่าง เป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 30)

ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุรวม ประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ไว้ 5 กลุ่ม คือ กลุ่มทักษะที่เป็น เครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพและกลุ่ม ประสบการณ์พิเศษ ซึ่งถ้าจะพิจารณาในรายละเอียดของหลักสูตรแล้วจะพบว่า หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้บรรจุรวมประสบการณ์เพื่อ เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพของนักเรียนไว้ถึง สองส่วนด้วยกัน ส่วนที่หนึ่ง เรียกว่า "กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ" ซึ่งประกอบด้วยงานสำคัญ 3 แขนงงาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง ส่วนที่สองคือ "กลุ่มประสบการณ์ พิเศษ" ซึ่งโรงเรียนให้โอกาสนักเรียน เลือกเรียนภาษาอังกฤษหรือการทำงานและพื้นฐานอาชีพอย่างใด อย่างหนึ่งก็ได้ (ประยงค์ จินดาวงศ์ 2527 : 15)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นั้น มีจุดมุ่งหมายที่มุ่งสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ค่านิยม และนิสัยรักการทำงานและ เป็นพื้นฐานในการทำงานหรือประกอบอาชีพ ตามควรแก่วัยและความ สามารถได้ (กรมวิชาการ 2525 : 297) ดังนั้น เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว หลักสูตร จึงได้กำหนดโครงสร้างของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพไว้โดยมุ่งสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ 3 ด้าน คือ

1. ประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน เป็นประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น การปิดกวาด เช็ดถู การประกอบอาหาร ซึ่งจะทำให้เกิดกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน
2. ประสบการณ์พื้นฐานในการทำงาน เป็นประสบการณ์ที่เป็นความรู้และทักษะ พื้นฐานของกระบวนการทำงานทุกงาน เช่น การออกแบบ การเลือกวัสดุและการใช้เครื่องมือ ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการทำงานอย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นไปตามขั้นตอน ตามลักษณะงาน
3. ประสบการณ์พื้นฐานที่สัมพันธ์กับงาน เป็นความรู้ ทักษะพื้นฐานทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ได้แก่ ความรู้ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการค้าและธุรกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการงานอาชีพ เป็นต้น

ประสบการณ์ทั้ง 3 ด้านนี้ นอกจากจะช่วยส่งเสริม เจตคติที่ดีต่อการทำงานแล้ว ผู้เรียนยังจะได้รับการศึกษาที่มีลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานพร้อมกันไปด้วย เช่น ความอดทน ขยัน ประหยัด เป็นต้น โดยสอนสอดแทรกไปพร้อมกับการทำงาน (ศิริลักษณ์ ศรีภักดิ์ และคณะ 2526 : 142)

เนื่องจากกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นประสบการณ์ที่ว่าด้วยการเตรียมพื้นฐาน ในด้านอาชีพให้แก่ผู้เรียน จึงจัดให้ทุกคนต้อง เรียนต่อ เนื่องกันตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รายละเอียดของ เนื้อหาายากง่ายแตกต่างกัน โดยจัดให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียนตามระดับช่วงชั้น เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา และตอบสนอง เจตนารมณ์ของหลักสูตร ดังนั้น การจัดการศึกษาในกลุ่มประสบการณ์นี้จึงต้องจัด ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและตรงกับความต้องการของผู้เรียน เป็นสำคัญ แต่การเรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพจะบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้นั้นก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ หลายอย่าง แต่องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญมาก คือ ครูผู้สอน เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์

โดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยที่ครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนและเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้โดยตรง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะนำนักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ ดังที่บุญถิ่น อัตถากร และรัตนา ตันบุญเด็ก (อ้างถึงใน ประพนอม สัมฤทธิ์สุวรรณ 2524 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูในการจัดการศึกษาไว้ว่า

การให้การศึกษอบรมบุคคลในชาติให้ เป็นผู้มีความสามารถพอที่จะออกไปประกอบอาชีพหรือ เป็นแนวทางที่จะทำการศึกษาค้นคว้าต่อไป เพื่อประโยชน์ของตนและส่วนร่วมนั้น ย่อมต้องอาศัยครูเป็นสำคัญ เพราะครู เป็นผู้ช่วยอบรมบ่มนิสัยให้ความรู้และเตรียมกุลบุตร กุลธิดา ซึ่งจะเจริญเติบโตไปเป็นพลเมืองดี เป็นกำลังทาง เศรษฐกิจของบ้านเมืองต่อไป

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญสูงสุดใน การจัดการ เรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดการ เรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพก็เช่นเดียวกัน การที่จะประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหนนั้นก็ย่อม ขึ้นอยู่กับครู เป็นสำคัญ แต่ในสภาพการณ์ที่ผ่านมาปรากฏว่ากลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพไม่ได้รับความสนใจที่จะปฏิบัติอย่างจริงจัง จากรายงานสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการ เรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัด ซึ่งกรมวิชาการได้ดำเนินการ ติดตามผล ได้พบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ขาดวัสดุฝึกปฏิบัติสำหรับนักเรียน
2. สื่อการสอนไม่เพียงพอ
3. ผู้ปกครองไม่สนับสนุนการจัดการ เรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
4. ครูไม่มีความรู้เฉพาะทาง ทำให้ไม่มั่นใจในการสอน
5. การนิเทศ แนะนำ ติดตามผลการ เรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

ยังมีน้อย

6. ผู้บริหารระดับจังหวัด อำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนไม่สนับสนุนและ

ไม่เห็นความสำคัญของการ เรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

7. ครูไม่เข้าใจหลักสูตรและแนวทางในการจัดการ เรียนการสอน (กรมวิชาการ

2528 : 141)

จากปัญหาดังกล่าวนี้มีผลให้บางโรงเรียนในหลายจังหวัดที่เลือกสอนวิชาชีพในกลุ่ม
ประสบการณ์พิเศษต้อง เลิกล้มไปและต้องสอนภาษาอังกฤษแทนในภาคเรียนต่อมาที่เป็น เช่นนี้
เพราะปัญหาการขาดแคลนครูที่มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพนั้นเอง
(ภิรมย์ ศรีเพชร 2527 : 58-59)

ตามสภาพที่เป็นจริงโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดครูที่สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
ได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่มาก เนื่องจากครูส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษามาด้านอาชีพโดยตรงและเนื่องจาก
หลักสูตรได้เปลี่ยนแปลงไป สภาพการให้ครูให้ตรงกับกระบวนการเรียนการสอนที่เปิดกว้างอยู่
จึงทำได้จำกัด (ช่อทิพย์ ธรรมรักษ์ 2529 : 4) ถึงแม้ว่าบางจังหวัดจะจัดให้มีการอบรมครู
เพื่อจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้
ช่วยแก้ปัญหาอย่างจริงจัง กระทรวงศึกษาธิการได้มีการติดตามผลการใช้หลักสูตร ตลอดจนประเมิน
ผลการใช้หลักสูตรพบว่า มีปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขหลายประการ ปัญหาใหญ่ ๆ ที่จะต้องรีบ
ดำเนินการแก้ไขก่อนคือ ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียน
และจากรายงานการนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษาของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ
อ้างถึงใน ประยงค์ จินดาวงศ์ 2527 : 537) พบปัญหาสำคัญคือ ขาดความรู้และทักษะ
เฉพาะงาน ขาดเจตคติที่ดีต่อการสอน ในโรงเรียนส่วนใหญ่จัดให้ครูสอนทุกกลุ่มประสบการณ์
แต่ปรากฏว่าครูจะสอนเฉพาะกลุ่มประสบการณ์ที่ครูมีความถนัดมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ที่ครูถนัด
สอนมากที่สุดคือกลุ่มทักษะ ส่วนกลุ่มประสบการณ์ที่ครูถนัดสอนน้อยที่สุดคือ กลุ่มการงานและพื้นฐาน
อาชีพ นอกจากนี้ในรายงานยังกล่าวอีกด้วยว่าไม่พบพฤติกรรมการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐาน
อาชีพในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญสำหรับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
มุ่งเน้นแต่จะสอนกลุ่มทักษะเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิรัช ชูสูงเนิน (2528 :
บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถภาพทางวิชาการของครูประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
ซึ่งผลปรากฏว่า สมรรถภาพทางวิชาการของครูประถมศึกษาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพอยู่
ในเกณฑ์ปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าครูประถมศึกษามีสมรรถภาพทางวิชาการ
ต่ำในงานประดิษฐ์และงานช่าง

จากงานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วจะเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มการงานและ
พื้นฐานอาชีพนั้นมีอยู่หลายปัญหาแต่ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากครู ซึ่งนับว่าเป็นผู้มี

บทบาทสำคัญในการนำนักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ แต่ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นกับครูแล้วย่อมที่จะส่งผลไปถึงตัวนักเรียนอย่างแน่นอน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ทั้งนี้เพราะจังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดใหญ่จังหวัดหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและมีบุคลากรครูในโรงเรียนประถมศึกษาถึง 10,185 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ 2531 : 74) แต่ถึงแม้ว่าจังหวัดบุรีรัมย์จะเป็นจังหวัดที่มีบุคลากรครูมากก็ตามแต่จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532 : อัดสำเนา) ในปี 2531 ปรากฏว่า จังหวัดบุรีรัมย์เป็นจังหวัดหนึ่งที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพได้คะแนนเฉลี่ย 65.29% ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์คะแนนที่น่าพอใจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติซึ่งเท่ากับ 68.98% จะเห็นได้ว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพนี้ต่ำกว่าเกณฑ์คะแนนที่น่าพอใจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ (2532 : 37) ปรากฏว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมีความแตกต่างกันมาก กล่าวคือ โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 91.65% ส่วนโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดเพียง 46.43% เท่านั้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงพัฒนาสมรรถภาพการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ให้มีคุณภาพและเจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ใน 3 งาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ และงานช่าง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในงานพื้นฐาน 3 งาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่างเท่านั้น ไม่รวมถึงงานเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ
2. ตัวอย่างประชากรในการวิจัยนี้คือ ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่าแบบสอบถามและแบบสังเกตที่ใช้ในงานวิจัยนี้สามารถใช้ศึกษาการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพได้อย่างครอบคลุมและเชื่อถือได้ เพราะได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว
2. คำตอบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนั้นถือว่าเป็นคำตอบที่ผู้ตอบตอบโดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของตนเองและถือว่าเป็นคำตอบที่เชื่อถือได้
3. พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสังเกตขณะที่ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตนั้นถือว่าเป็นการปฏิบัติงานในสภาพปกติ การเข้าไปสังเกตไม่มีผลให้การปฏิบัติงานของครูเปลี่ยนไปจากปกติ
4. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เป็นผลต่อการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เฉพาะที่ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เห็นตามสภาพจริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การปฏิบัติงาน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ในงานพื้นฐาน 3 งาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง

การจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับบริเวณโรงเรียน ในห้องเรียน สื่อการสอน การจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ การสนับสนุนกิจกรรมพิเศษและปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และครูในโรงเรียน

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง วิธีการในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของครูผู้สอน ซึ่งได้แก่ การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผลและปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในห้องเรียน

ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ที่ทำหน้าที่สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ที่ 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งประกอบด้วยงาน 3 งาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงการปฏิบัติงานของครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพตามสภาพที่เป็นจริง
2. เป็นแนวทางให้ครูกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองและหน่วยงาน
3. เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย